

РОЗРОБКА СТРАТЕГІЇ УПРАВЛІННЯ ПРОФЕСІЙНОЮ ОСВІТОЮ

асист. Смоленніков Д. О., студент гр.АМ-71 Негроенко Я. В.

Протягом останніх років потенціал кваліфікованих робітників в Україні значно знизився у порівнянні з розвинутими країнами. Це зумовлено падінням престижу робітничих професій, неефективним інформуванням населення щодо попиту на професії, недостатньою участю суб'єктів господарювання у розв'язанні проблем професійної освіти і навчання. Як наслідок, суб'єктів господарювання не задовольняє якість підготовки робітничих кадрів, що пов'язано із застарілою матеріально-технічною базою, недосконалістю кваліфікаційних характеристик на професії та види робіт, державних стандартів професійно-технічної освіти, недостатнім рівнем підготовки педагогічних працівників.

Подальший розвиток професійно – технічної освіти України неможливий без досягнення європейського рівня освітніх стандартів з урахуванням національних особливостей, що обумовлює необхідність модернізації, розширення функцій професійно-технічної освіти, її трансформації в професійну освіту і навчання.

Провівши аналіз ринку праці можна відмітити, що серед заявлених вакансій найбільша потреба в висококваліфікованих робітничих професіях: маляр-штукатур, лицювальник-плиточник, кравець, токарь, слюсар-ремонтник, кухар, бармен, офіціант, електрогазозварник, електромонтер, водій автотранспортних засобів, продавець продовольчих товарів. Тому одним із завдань є відновлення соціального статусу робітника в суспільстві та престижу робітничої професії.

Підготовка робітників для всіх галузей економіки здійснюється 920 професійно-технічними навчальними закладами із контингентом понад 410 тис. учнів за 35 напрямками та видами господарської діяльності.

У 2008 році випуск у державних професійно-технічних навчальних закладах становив 197 тис. кваліфікованих робітників (зменшився у порівнянні з 2007 роком на 8,3 тис. осіб). Середній показник працевлаштування випускників училищ за професією по Україні у 2006 році склав 85,3 відсотка, у 2007 - 87,8 відсотка, у 2008 році за оперативними даними 90 відсотків, що є свідченням поступового збалансування попиту та пропозицій на ринку праці і поліпшення співпраці роботодавців з навчальними закладами. Останнім часом активізувалася підготовка фахівців з числа незайнятого та працюючого населення. Так, у 2007 - 2008 навчальному році за направленнями центрів зайнятості підготовлені 70 тис. осіб, у 2005 - 2006 - 32 тис. Обсяг фінансування на професійно-технічну освіту у 2008 році становив 2,6 млрд.грн. (для порівняння : у 2007 році - 1,8 млрд.грн.)

Одночасно досвід розвинених країн засвідчує необхідність створення механізму фінансування з різномірних бюджетів, розширення спектру повноважень місцевих органів управління освітою. Участь роботодавців, представників громадськості в організації навчально - виробничого процесу та управлінні навчальним закладом є основою для прийняття грамотних управлінських рішень, забезпечення ефективної діяльності профтехосвіти. У цьому форматі створення консультативних та міжгалузевих рад забезпечать формування державно - громадського управління, яке зумовлює розвиток позитивних тенденцій щодо автономії професійно - технічних навчальних закладів, їх конкурентоспроможності.

Ринок праці визначає потребу у кваліфікованих робітниках, рівень їх компетенції. Відповідно до цього необхідно удосконалювати і формувати новий зміст професійно - технічної освіти, фактично, визначати алгоритм інноваційного стилю своєї діяльності.

Стратегічні завдання реформування професійної освіти:

- створення умов для здобуття громадянами робітничих професій відповідно до покликань, інтересів, здібностей, фізичного стану; підвищення їх виробничої кваліфікації і перепідготовки на рівні науково-технічних досягнень;

- забезпечення загальнодержавних і регіональних потреб у кваліфікованих кадрах, конкурентоспроможних в умовах ринкових відносин;

- виведення професійної освіти в Україні на рівень досягнень розвинутих країн світу.

Основні напрями реформування професійної освіти:

- визначення перспективних загальнодержавних і регіональних потреб підготовки робітників за професіями і рівнями кваліфікації для всіх галузей господарства;

- оптимізація мережі професійних навчально-виховних закладів відповідно до загальнодержавних, галузевих та регіональних потреб;

- створення нових типів професійних навчально-виховних закладів, навчально-виробничих комплексів різних форм власності з різномірневою професійною підготовкою робітників;

- вдосконалення професійного навчання робітників на виробництві;

- запровадження ефективної системи професійної інформації та орієнтації, професійного відбору молоді для здобуття робітничих професій;

- визначення науково обґрунтованої номенклатури робітничих професій і спеціальностей відповідно до нових соціально-економічних і культурно-освітніх потреб;

- оновлення змісту професійної освіти визначення державних вимог щодо її якості й обсягу на рівні досягнень науки, техніки, технологій та світового досвіду;

- інтеграція професійної освіти України у систему підготовки робітничих кадрів зарубіжних країн;

- забезпечення нострифікації диплома професійної освіти.